

DIPLOMATARI DE LLORAC

per Llorenç-Jaume Grau Pla

Voldria apuntar, en aquests mots introductoris, unes qüestions que em semblen indissociables del perfil intencional de la publicació d'aquest repertori de documents referents a Llorac. La més important és donar-los a conèixer per tal d'omplir un buit pel que fa referència al desconeixement dels seus senyors jurisdiccionals, els últims dels quals no foren els Guimerà, com sovint hom ha escrit.

Per tal d'entendre el sentit general d'aquest repertori hem de tenir en compte que es tracta en primer terme d'un sostingut treball de recerca documental per combatre els efectes devastadors del pas del temps que menen a l'oblit. En segon terme, això que podria semblar només apunts d'un diplomata, serveix per complir una funció de mantenir una normalitat o una continuïtat històrica que els propis documents existents ens garanteixen.

El caràcter complementari i suplementari que té aquesta primera relació de documents ens explica la seva qualitat formal. S'ha de prendre com un mur de contenció contra els temps passats i com un exercici històric que vol enllaçar amb les altres vessants anteriors.

I encara cal apuntar, només, que en les tries dels successius documents publicats hem buscat diverses coses, i sobretot també informació de diversos ordres: dades sobre esdeveniments puntuals, informació sobre relacions socials, indicacions sobre esdeveniments anteriors, apunts cronològics, notes sobre toponímia, detalls sobre la vida política i cultural, el seguiment del procés evolutiu, apunts d'onomàstica, etc.

No és d'estranyar, doncs, que un monjo de Poblet, l'historiador pare Agustí Altisent, s'interessés fa un cert temps per aquests documents i per l'arxiu que fa més de dos-cents cinquanta anys els custodia. Personalment des dels quinze anys vaig començar a familiaritzar-m'hi, per tractar-se per un costat de testimonis d'un valor intrínsec des del punt de vista històric i per l'altre perquè constitueix una relació molt acurada d'esdeveniments familiars en els quals els meus avantpassats hi jugaven un significatiu paper de protagonistes.

La tasca en el meu arxiu familiar, però, no ha quedat reclosa en la recuperació i conservació, sinó que s'ha obert a investigadors i s'han fet donacions a altres entitats.

Per fer honor a la memòria dels meus predecessors vull ser molt exigent i rigorós. He volgut prendre totes les precaucions possibles, perquè les interpretacions, les versions o les traduccions transmetessin el màxim del sentit del contingut i de la forma de ser i de la intensitat. Per aquesta tasca la participació de l'historiador Manuel Salas ha estat objectiva.

21 de març de 1339

Grau d'Oluja, senyor del castell de Santa Maria, Sibil·la, la seva muller, i Grau, fill seu, venen per preu de 72 lliures i 500 sous a Francesc d'Alenyà de Montblanc el castell, lloc i terme de Llorac amb totes les seves terres, possessions, vinyes, prats, pastures, aigües, molins, forns, herbes, boscos i deveses en franc alou, amb el dret de percebre-hi delmes, censos, terços, lluïsmes, fadigues, joves, quísties, servituds i altres drets, i amb tota la jurisdicció civil.

9 d'abril de 1339

Francesc d'Alenyà pren possessió real i corporal del lloc de Llorac.

18 de desembre de 1341

Bernat d'Olsinelles ven per preu de 120 sous a Francesc d'Alenyà el mer i el mixt imperi i la jurisdicció reial dels llocs de Llorac i de la Cirera. Aquesta venda es aprovada pel rei Pere III mitjançant una cèdula reial datada a València el 2 de gener de 1343.

15 de desembre de 1355

Guillem d'Alenyà, fill de Francesc d'Alenyà, pren possessió real i corporal del castell, lloc i terme de Llorac.

13 de desembre de 1382

Guillem de Janer, senyor de la Cirera, i Elionor, la seva muller, venen per preu de 77 lliures i 700 sous el lloc de Llorac a favor de Gispert de Guimerà, senyor de Ciutadilla.

Llorac, 28 d'abril de 1602

Francesc Agramuntell, notari de la parròquia de Llorac i de la Cirera, certifica el contingut d'una crida manada fer per Gispert de Guimerà i de Papiol en el lloc de Llorac. La relació del contingut d'aquesta crida ha estat feta per Joan Trilla, batlle de Gispert de Guimerà, i segueix de la següent manera: Es prohibeix caçar perdus, conills i llebres amb gossos, furons, llaços d'aram i de corda, sota pena de 3 lliures o quinze dies de presó. Es prohibeix jurar en nom de Déu, de la Verge i dels Sants, sota pena d'1 sou per cada vegada. Es prohibeix jugar a cartes a casa o a fora, sota

pena de 5 sous si es fa de dia o de 10 si és de nit. Es prohibeix pasturar bestiar "de peu forcat" en el terme de Llorac, sota pena de 3 lliures, i tenir més de vuitanta parells d'ovelles amb els anyells i més de vint cabres amb els seus cabrits en dit terme, sota pena de 20 sous. Es prohibeix caçar coloms al castell, sota pena de 5 sous. Es prohibeix posar arnes al costat d'altres a menys de vint passes, amb pena de 5 sous. I es prohibeix pasturar bestiar menut en les valls i els emprius del castell del primer dia del mes de març fins al 25 de setembre, sota pena de 5 sous.

1661

Lluís Claresvalls, mercader i ciutadà de Barcelona, compra en encant públic el castell, lloc i terme de Llorac amb tota la jurisdicció civil i criminal, censos, delmes, lluïsmes, terços, foriscapis i altres drets per 5500 lliures. Aquests béns havien estat segrestats per la Santa Inquisició del Principat de Catalunya ja que hi havia una causa oberta entre els creditors dels béns de la família Guimerà i Maria Desbosch i Guimerà, vídua i representant dels Guimerà.

Època de Joan Matheu, Agutzil Major de la Santa Inquisició, a favor de Lluís Claresvalls de 5500 lliures.

Llorac, 24 de febrer de 1702-Barcelona, 6 de març de 1702

En la Reial Audiència existeix un plet entre Joan de Claresvalls, domiciliat a Barcelona, i la universitat de Llorac. Joan de Claresvalls, amb articulació presentada el 4 de juny de 1698, afirma que és el senyor jurisdiccional i campal del lloc i terme de Llorac i que els seus habitants són els seus vassalls, exercint la seva potestat a través d'un batlle del seu nomenament. Per tant, creu que la universitat de Llorac ha de reconèixer tenir totes les seves possessions en la seva directa senyoria i per això han de pagar censos, lluïsmes, terços i foriscapis. A aquest efecte presenta alguns documents per verificar la seva articulació.

La universitat de Llorac respon que no totes les terres són de directa senyoria ja que Joan de Claresvalls no ha demostrat que la gent de Llorac hagin fet capbreu, ni pagat terços, lluïsmes o foriscapis. Per tant creuen que no han de capbreu, ni pagar terços ni lluïsmes. No obstant, les dues parts es posen d'acord per efectuar una concòrdia en aquests termes:

- La universitat de Llorac promet a Joan de Claresvalls que reconeixerà de la seva senyoria totes les propietats i també l'obligació de prestar els censos anuals.

- En el cas que algun habitant de Llorac vulgui capbreu les seves possessions i no tingui títols per demostrar-ho, Joan de Claresvalls es compromet a no augmentar els censos. D'altra banda, perdona el pagament dels lluïsmes fins el dia de la firma d'aquesta concòrdia.

- Es pagarà el lluïisme a raó de tres sous per lliura excepte en el cas en què el traspàs de terres sigui entre marit i muller.

- La universitat de Llorac elegirà el notari que efectuarà la capbreuació.

- Si es troba alguna persona que vulgui conrear les terres i habitar tres cases que estan deshabitades, tant el senyor com el comú de la vila s'obliguen a perdonar tots els censos i taxes endarrerits.

- Els habitants de Llorac podran construir nous edificis en tot el terme prèvia llicència de Joan de Claresvalls.

- I Joan de Claresvalls i els seus successors no podran tenir pretensions sobre les herbes del comú. No obstant, podran impedir l'entrada en les deveses i en els dos boscos del senyor.

24 de desembre de 1712

Clàusula del testament de Joan de Claresvalls i Lluçia per la qual mana que siguin dites vint-i-cinc misses de caritat a l'església parroquial de Llorac.

Barcelona, 11 de febrer de 1736

Jeroni de Claresvalls i Miquel, com a tutor de les persones i els béns dels fills i hereus de Lluís de Claresvalls i Miquel, demana llicència a Diego de Alba, alcalde major i lloctinent del corregidor, per vendre el castell, lloc i terme de Llorac. La venda és necessària ja que els béns de Lluís de Claresvalls estaven carregats de diferents censals d'un valor de 3250 lliures i de pensió anual de 162 lliures i 10 sous, de les quals se'n devien moltes, i d'un cens de 75 lliures anuals. Per satisfer aquestes pensions calia vendre alguna propietat i la més adequada era la del castell de Llorac perquè era molt lluny de Barcelona i tenia unes rendes força migrades, a més hi havia un comprador disposat a oferir-ne 4500 lliures. Per reforçar la seva petició, Lluís de Claresvalls presenta el testimoni d'Ambrosi Morenès i de Ramon Romà, ambdós doctors en dret. Finalment, escoltats els testimonis, Diego de Alba dona la llicència per vendre el castell, lloc i terme de Llorac.

Barcelona, 12 de febrer de 1736

Jeroni de Claresvalls i Miquel, com a tutor dels fills i hereus del seu germà Lluís de Claresvalls (Jeroni, Francesc, Antoni, Josep, Josepa i Teresa), ven a favor de Francesc Jover, pagès de Santa Coloma de Queralt, el castell, lloc i terme de Llorac, juntament amb la jurisdicció civil i criminal, els censos els delmes, les quísties, els lluïsmes i altres drets per 4500 lliures. Bàsicament la venda s'efectua per sanejar el patrimoni dels Claresvalls ja que està gravat amb una pensió anual de 162 lliures i 10 sous. Es pensa en vendre Llorac perquè, entre altres causes, de l'arrendament d'aquesta senyoria només en surt 90 lliures anuals a causa de la

gran pobresa dels veïns, acusant encara els efectes de la Guerra de Successió en el camp.

Jeroni de Claresvalls i Miquel firma àpoca a favor de Francesc Jover de les 4500 lliures, preu de la venda.

Llorac, 3 de juny de 1736

Acta de possessió del castell, lloc i terme de Llorac efectuada per Carles Roca, notari de Santa Coloma de Queralt. Josep Oliver i Molas, rector de Llorac, i Jeroni Figarola, barber de Tàrrega, són testimonis de dit acte.

Raimon Trilla, procurador de Jeroni de Claresvalls i Miquel, tutor dels fills i hereus de Lluís de Claresvalls i Miquel, el seu germà, es presenta a Llorac davant el portal del castell juntament amb Francesc Jover, pagès de Santa Coloma, amb Joan Vilar i Josep Vilar, regidors de la universitat, i dóna possessió corporal del castell al dit Francesc Jover. Prenent-lo per la mà dreta l'introdueix dins el castell i Francesc Jover, tancant el portal, diu que ho realitza com a signe de possessió corporal. La universitat de Llorac li fa homenatge i es reconeixen com els seus vassalls.

A continuació tots plegats es dirigeixen als afores de Llorac i Raimon Trilla dóna possessió a Francesc Jover del terme de Llorac. Com a senyal d'aquesta possessió agafa terra amb les seves pròpies mans i la dispersa per tot arreu.

Després Raimon Trilla i Francesc Jover, juntament amb els regidors, els testimonis i tota la resta entren en una plaça de Llorac. Raimon Trilla li'n dóna possessió dels delmes, censos, quísties, fruits, rendes i tots els altres drets. Com a senyal d'aquesta possessió Raimon Trilla i Josep Vilar, en nom de la universitat, donen a Francesc Jover una mesura de blat, d'ordi, de mestall, d'espelta i de raïm.

En la mateixa plaça, Francesc Jover agafa el bàcul de les mans de Joan Vilar, representant el senyal de regiment de la batllia. Aquest el torna a donar a Joan Vilar i el nomena batlle.

A continuació Raimon Trilla dóna possessió a Francesc Jover de la jurisdicció civil i criminal. Com a signe de dita possessió Francesc Jover, assentat en una cadira, calça i descalça amb les seves mans unes "chirothecas". Després mana fer una crida pels llocs acostumats comdemnant els juraments, les blasfèmies, i els jocs de daus i cartes sense llicència del batlle. També prohibeix tallar llenya i caçar en els vedats.

Per últim Josep Vilar fa homenatge de boca i mans a Francesc Jover, prometent ésser ell mateix i tota la universitat de Llorac bons i fidels vassalls.

1736

Francesc Jover, llaurador de Santa Coloma de Queralt i senyor jurisdiccional de Llorac, demana a la Reial Audiència l'aprovació del nomenament de batlle en la

persona de Gabriel Santacana, llaurador de Llorac. També demana que li siguin concedits els honors i exempcions com a senyor jurisdiccional, així com el distintiu de portar espasa.

Aquesta petició va acompanyada d'un certificat de la venda del castell, lloc i terme de Llorac per Jeroni de Claresvalls a Francesc Jover pel preu de 4500 lliures (Barcelona, 14 de juny de 1736) i un certificat de l'acte de possessió per Francesc Jover del castell, lloc i terme de Llorac (Santa Coloma de Queralt, 10 de juny de 1736).

El 16 d'octubre de 1736 se li concedeix l'ús de portar espasa com a senyor jurisdiccional.

1747

Francesc Jover, llaurador de Santa Coloma de Queralt i senyor jurisdiccional de Llorac, demana a la Reial Audiència que el batlle de Santa Coloma i els seus oficials el reconeixin exempt de la jurisdicció ordinària.

La Reial Audiència reconeix que com a senyor jurisdiccional està subjecte a la jurisdicció del corregidor i per tant exempt de la jurisdicció ordinària (Barcelona, 27 de setembre de 1747).

Barcelona, 13 d'agost de 1749

Francesc Jover, llaurador de Santa Coloma de Queralt i senyor jurisdiccional de Llorac, demana a la Reial Audiència que doni ordres al comte de Santa Coloma de no molestar-lo i de guardar-li l'exempció com a senyor jurisdiccional.

La Reial Audiència mana que es guardi l'exempció de la jurisdicció ordinària a Francesc Jover (Barcelona, 21 d'agost de 1749).

Santa Coloma de Queralt, 20 de novembre de 1749

Certificat d'un pregó contingut en el "Llibre de Cort del present lloch de Llorach" a petició de Josep Jover i Ratés. La primera i última pàgina d'aquestes fotocòpies corresponen a la dita crida (sense data). No obstant, a continuació hi ha insertades sis pàgines d'un testament incomplet (li falta el principi i el final). No sabem el nom de la testadora, però és filla de Geroni Llucià i estava casada amb Lluís de Claresvalls, que en el moment de efectuar aquest testament ja era mort. Tampoc sabem la data d'aquest testament. En primer lloc, demana ésser enterrada al monestir de Sant Francesc de Barcelona, en concret en el vas de Geroni Llucià. A continuació es fa dir 1500 misses i fa diverses deixes a l'Hospital de la Santa Creu, a l'Hospital de la Misericòrdia, a l'Hospital dels Orfes i a l'obra de l'església parroquial de la Verge Maria del Mar, de la qual és parroquiana. A Agraïda i Francesca Claresvalls, filles seves, els hi dona 4000 lliures a cadascuna i diversos béns mobles,

entre els quals destaquen algunes joies. A Josep, fill seu, unes cases i unes terres a Sant Martí de Provençals, unes cases al carrer de Montcada de Barcelona, 1000 lliures i diversos béns mobles. Per últim nomena hereu a un fill del qual no sabem el nom perquè el testament es talla en aquest moment. Tampoc no tenim la data en què s'efectua aquest testament.

s.d. (segona meitat del segle XVIII)

Petició de Josep Jover i Ratés perquè li sigui declarat lícit tenir la cort del poble de Llorac a Santa Coloma de Queralt i l'assessor o advocat a la ciutat de Cervera ja que sempre ha estat així i a més es revela molt difícil trobar un advocat a Santa Coloma.

s.d (segona meitat del segle XVIII)

Suplicació de Diego Merino, representant de Josep Jover, sobre el pagament de certes quantitats de diners de fiança en la causa que enfronta aquest amb la universitat de Llorac. Aquests es proposen reintegrar Llorac a la jurisdicció de la Corona a canvi del pagament de 4500 lliures.

21-23 de juny de 1750

Josep Castelló i Cortina, notari de Santa Coloma de Queralt, reclamat per Josep Jover i Ratés al castell de Llorac i davant de Joan Rossell, batlle, i Raimon Solà, regidor, els llegeix una requisició segons la qual en la Reial Audiència hi havia una causa entre la universitat de Llorac i Josep Jover perquè aquest havia construït unes parets en el circuit del castell, i a pesar del que s'havia decidit, els habitants del poble havien desfet la majoria de les parets, havien cavat la terra de l'interior d'aquestes parets, en gran perjudici pel castell, i també hi havien plantat arbres. Per tant, Josep Jover els demana que reedifiquin les parets, deixin de cavar i desplantin els arbres. El batlle i els regidors responen que les parets que Josep Jover havia fabricat pertorbaven el camí reial que va des de la ciutat de Cervera al Camp de Tarragona i també molestaven les processons solemnes, a més les terres que pretenia Josep Jover eren del comú.

Barcelona, 17 de juliol de 1761

Es notifica a Josep Jover una Reial Ordre per la qual cal que es presenti en un termini de 15 dies amb els títols de propietat de Llorac per sentir les seves opinions sobre una sol·licitud de reintegrament de la jurisdicció del dit lloc de Llorac a la Corona a canvi del pagament de 4500 lliures a en Jover.

Barcelona, 26 de novembre de 1761

Jayme Miguel de Guzmán, president de la Reial Audiència de Barcelona, envia una citació a Josep Jover informant que Pau Borés, procurador de la universitat

del lloc de Llorac, ha presentat una petició on argumenta que els habitants de Llorac tenen les terres i les cases lliures del pagament de prestacions derivades del domini directe (censos, lluïsmes, etc.). No obstant, Josep Jover pretén ésser-ne el senyor directe i molesta els veïns portant-los a judici en els tribunals de Cervera i Montblanc. Per tant, demana que Josep Jover sigui citat en el plet i com que és una causa que afecta una universitat es celebri a la Reial Audiència. Vista aquesta petició pels degans i oïdors de la Reial Audiència, manen que en el terme de 10 dies Josep Jover es presenti per respondre la petició i per prosseguir la causa.

8 de febrer de 1764

Certificat del testimoni de Jaume Trilla, pagès del lloc de Llorac, en un plet de 1703 instat per Francesc Gassol, llaurador i veí de Santa Coloma, en nom de Joan de Claresvalls i Llucià, senyor jurisdiccional de Llorac, contra els tutors dels fills i hereus de Josep Trilla sobre la legitimitat del cobrament de censos i altres drets sobre unes cases i terres de la família Trilla abandonades des de feia anys.

Barcelona, 1 de març de 1765

Notes i informacions sobre alguns temes a tractar en una possible concòrdia entre Josep Jover i el comú de Llorac. Els temes són els següents: el delme del llegum i la llana, el domini directe i el cobrament de censos, quèsties, terços i lluïsmes, el nomenament de notari per efectuar els capbreus i la causa contra Antoni Domenjó sobre el pagament d'un lluïsmes.

Santa Coloma de Queralt, 15 d'agost de 1781

Testament d'Esperança Jover, vídua de Josep Dalmases, botiguer de Santa Coloma de Queralt, i filla de Francesc Jover, senyor jurisdiccional de Llorac, i de Raimunda Soler, matrimoni difunt. Deixa com a marmessors i executors del testament els seus fills Bonaventura, Joan, Francesc i Pau. Elegeix com a lloc de sepultura l'església parroquial de Santa Coloma de Queralt, en concret en la terra davant el calaix de la Puríssima Concepció de Maria Santíssima Senyora Nostra. Disposa que siguin celebrades misses per la seva ànima i que s'institueixi un aniversari a celebrar el dia de la seva mort en l'altar de Nostra Senyora de la Concepció. Llega 25 rals d'ardits a les seves filles Raimunda, Maria Antònia, Magina i Esperança com a satisfacció dels drets de legítima. Dóna a Joan Dalmases 25 rals d'ardits. Llega a Francesc Dalmases, beneficiat del benefici de Nostra Senyora del Roser a l'església de Sant Martí de Sescueioles, 50 (...) i alguns béns mobles. Deixa a Pau Dalmases 400 lliures de Barcelona i també alguns béns mobles. I finalment institueix com a hereu universal Bonaventura Dalmases.

Santa Coloma de Queralt, 21 de maig de 1797

Nota d'una àpoca en poder de Francesc Prat, notari, per la qual Francesc Jover ha fet obres al castell de Llorac per valor de 234 lliures 9 sous i 6 diners.

Notícia en l'articulació d'un plet d'aquestes 234 lliures gastades en concepte d'obres en el castell de Llorac.

Santa Coloma de Queralt, 26 de gener de 1815

Testament de Francesc Jover i Ratés, senyor jurisdiccional del lloc de Llorac, fill de Francesc Jover i Josepa Ratés, matrimoni difunt. Francesc Jover, sense descendència, institueix hereu universal Francesc Valentí i Jover, nebot seu i notari de Vila-rodona.

Nota adjunta (sense data) en la qual es detallen les propietats immobles de Francesc Jover a Santa Coloma de Queralt.

21 de maig de 18(1)5

Resguards de pagaments per presentar a Intendència:

Resguards dels pagaments de 2100 duros, 900 duros i 250 duros amb caràcter de reintegrament a la Junta Superior d'Observació i Defensa del Principat per part de Francesc Jover a causa del que li fou taxat pel repartiment d'un préstec forçós sobre un delme o vintè de tots els fruits naturals, industrials o mixtes a causa de la Guerra d'Independència, entre l'11 de desembre de 1809 i el 15 de juny de 1810.

Els resguards vénen acompanyats d'un certificat del mig delme que es va cobrar en el lloc de Llorac l'any 1810 (15 de maig de 1811).

(Llorac, 26 de gener de 1818)

Estimació per la taxa de la contribució general del lloc i terme de Llorac. El senyor de Llorac es revela com el principal contribuent. S'adjunta una còpia per l'Ajuntament de Llorac (segell municipal).

Llorac, 8 de maig de 1828

Pau Grau Dalmases, veí de Riudecols i com a hereu universal de la seva mare Esperança Dalmases, procedeix a prendre possessió corporal del lloc i terme de Llorac. Així doncs, es presenta juntament amb Josep Conangla, notari, i Josep Sala, rector de Montargull, i Ramon Hortuneda, pagès de Riudecols, com a testimonis a la plaça pública de Llorac. Allí, davant Miquel Santacana, batlle, Ramon Solà i Ramon Vila, regidors, i els caps de casa de la vila comunica que vol prendre la possessió de la senyoria de Llorac. Els habitants de Llorac prometen pagar-li delmes, censos, quèsties i altres drets i en senyal de la seva possessió la universitat entrega a Pau Grau una mica de blat, ordi, civada, llegums, raïms, vi i altres grans i diners.

Seguidament pren possessió de la casa del castell de la següent manera: pren la clau de la porta principal i l'obre i la tanca en senyal de possessió. Després pren possessió del bosc proper a dit castell agafant un grapat de terra i herbes i

escampant-lo als quatre vents. I finalment, en un altre bosc situat a l'altra part del poble, procedeix a efectuar el mateix ritual de possessió.

1837

Maria Cervera, esposa de Pau Grau Dalmases, baró del poble de Llorac, amb residència al poble de Riudecols, demana al President de la Junta del Corregiment de Tarragona que el seu Comissionat no embargui el delme de Llorac que percebien, ja que sempre han estat fidels al rei Carles V i mai han continuat residint en territori ocupat pels seus enemics.

El 7 de juliol de 1837 el President li retorna el delme de Llorac.

12 de setembre de 1840

Poders atorgats per Pau Grau i Dalmases, veí de la vila de Riudecols, a Joan Camderós, veí de Granyena de Segarra, i a Magí Santacana, de Llorac, per tractar tot tipus d'assumptes.

Igualada, 15 de maig de 1842

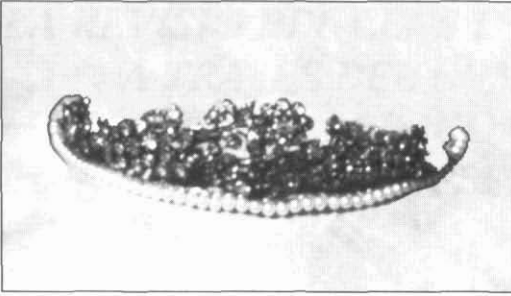
Joan Campderrós i Magí Santacana, arrendataris de Llorac, demanen a Maria Cervera, esposa de Pau Grau Dalmases, 358 lliures, 13 sous i 9 diners producte dels arrendaments dels anys 1840 i 1841 i de les contribucions ordinàries i extraordinàries, deixant per més endavant els comptes sobre els censos endarrerits.

Llista dels censos per cobrar (1837-1840) (2 exemplars)

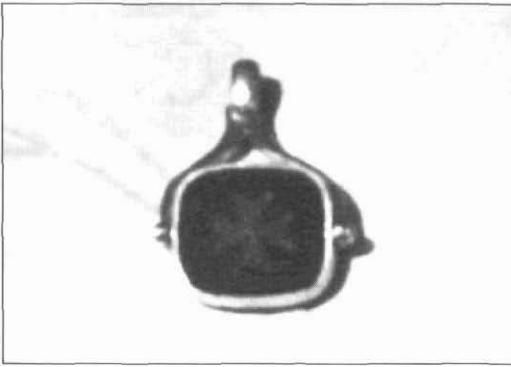
Com a cloenda i a tall de resum tenim que Esperança Jover (Rocafort de Queralt), filla i hereva del Baró de Llorac Francesc Jover, es casà amb Josep Dalmases (Santa Coloma de Queralt), fet que suposa que els titulars de la baronia tinguin com a cognom el de Dalmases; a partir de 1781, Esperança llega en testament els seus béns (entre ells la baronia de Llorac) a Bonaventura Dalmases.

Bonaventura Dalmases es casà amb Antònia Lladó, d'Igualada, i la filla d'ambdós, Esperança Dalmases i Lladó es casà, per altra banda, amb Pere Grau, de Riudecols, amb la qual cosa el cognom Grau passà a ser el titular de la baronia de Llorac.

Pau Grau i Dalmases, fill d'Esperança Dalmases i Pere Grau, rep la senyoria de Llorac el 1828, i en pren possessió del lloc i terme el mateix any, tal com hem descrit en el document de 8 de maig de 1828.

Diadema d'Esperança Dalmases Lladó. Els motius vegetals envolten el llorer, emblema heràldic de Llorac.

Segell de Pau Grau Dalmases.

Bàcul de Carme Grau Cervera, priora del monestir de l'orde Hospitaler de Sant Joan de Jerusalem.

Fotos: Jordi Vallverdú.

